

Частно висше училище „Колеж по туризъм – Благоевград“

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Стефан Йорданов Кирилов,

Председател на научно жури, съгласно Заповед на Ректора на Колеж по туризъм - Благоевград № 374-А/18.05.2020 г., по конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ в област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ по професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност Икономика и управление (Хотелски и ресторантьорски мениджмънт), обнародван в ДВ - бр. 29 от 27.03.2020 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукцията, представена от участника в конкурса

Участник в конкурса: единствен кандидат е гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

По настоящем Димчо Тодоров е преподавател в ЧВУ „Колеж по туризъм“ - Благоевград. Той е придобил образователна и научна степен „доктор“ през октомври 2015 г. в Геолого-географския факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, „География на рекреацията и туризма“. Академичната си кариера започва в Европейски колеж по икономика и управление – гр. Пловдив като хоноруван преподавател за учебната 2007-2008 г. В последствие преподава в Лесотехнически университет – София, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, Бургаски свободен университет, Европейски висше училище по икономика и мениджмънт – гр. Пловдив, по дисциплини, свързани с туризма.

Областите на професионален интерес на кандидата са: Хотелиерство и хотелски мениджмънт, Ресторантьорство и ресторантьорски мениджмънт, Класификация и категоризация на туристическата леглова база, Рейтингови системи в хотелиерството, Специализирани видове туризъм - (Културен, Спортен, Балнеология, Уелнес и СПА туризъм, Селски и аграрен туризъм), Управление на качеството в туризма.

Участвал е като лектор през 2018 г. в Проект „Високо качество на обслужване, чрез обучение на персонала“, Договор № BG 05M90P001-1.021-0209 Схема за безвъзмездна помощ „Обучение на зает персонал“ – по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. През 2013-2014г. като Координатор по Проект „По добри условия на труд“, Договор № BG 051P0001-2.3.03-0888 Схема за безвъзмездна помощ „Безопасен труд“ – по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. През 2013г. също като лектор участва в проект „Повишаване квалификацията на работната сила“, Договор № BG 051P0001-2.1.16-0063 Схема за безвъзмездна помощ

„Квалификационни услуги и обучение на заети лица“ – фаза 3 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, а през 2010 г. в проект „Развитие на човешкия капитал“, Договор № ESF-2102-02-07001 Схема за безвъзмездна помощ „Квалификационни услуги и обучение на заети лица“ – фаза 2 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и проект „Добри практики –допълнителни умения – висока квалификация“, Договор № ESF-2102-18-05003. Схема за безвъзмездна помощ „Квалификационни услуги и обучение на заети лица“ – фаза 2 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Участва като лектор на Фондация „Общество на познанието“, през 2007-2008г. в международен Проект № BG 2005/017-455.01.02.08. „Изграждане на мостове през реката или кратката история на Община Тутракан и Община Олтеница“, а през 2005-2006г. по международен Проект № BG 0202.02/ESC/G/DEBT/02606 „Развитие и популяризиране на устойчив маркетингов продукт“ и международен Проект № BG 2003/005-630.03.02.-05 „Българо-гръцко партньорство за квалификация и интеграция на хотелски персонал“.

От подадените документи на участника в конкурса – д-р Димчо Тодоров е видно, че в общ план е постигнал формалните изисквания към кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“. Представените материали могат да се приемат като съответстващи със спецификата на професионалното направление, в което е обявен конкурса. Считаю, че от публикациите се установява ниво на подготвеност на кандидата по професионално направление 3.9 Туризм, именно в областта на хотелиерството и ресторантьорството и тяхното негово управление. Положителен момент за преподавателската му дейност е, че неговите публикации могат да се ползват в учебния процес, както и да бъдат полезни на туристическия бизнес.

Като цяло, д-р Тодоров прави добро впечатление в професионален план с усилията, които полага за повишаване на квалификацията си, като непрекъснато обогатява своите знания, умения и опит, в съответствие с новостите в областта, в която работи. В този аспект се проследява и професионалното му развитие в посока към заемане на академичната длъжност „доцент“, което бележи различни възходящи стъпки, свързани с надграждане на професионалните качества и умения, както и с работа по различни по своя характер практически прояви. Владее руски и английски език. Член е на авторитетни национални и международни професионални организации.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Положително впечатление прави количеството и качеството на научната продукция на кандидата. От приложените разработки в документите по конкурса е видно, че от общо представените 52 публикации имат връзка с хотелиерството и ресторантьорството и професионално направление 3.9 Туризм, посочват се като релевантни на конкурсната тематика. От тях, самостоятелни са три монографии, издадени в периода 2016-2019 г., две студии, издадени през 2019 г., шест учебника, от които само един издаден след придобиване на ОНС „доктор“, десет учебни помагала, публикувани в периода 2005 – 2010 г., тридесет статии и доклади, от които четиринадесет, публикувани след 2015 г., и една научно-приложна разработка с авторско право от 2016 г. (справка в Списък с публикации).

От приложена справка е видно, че участникът в конкурса е цитиран в научни разработки както у нас, така и в чужбина. Някои от изследванията му носят новаторски

характер.

Запознавайки се внимателно с научната продукция на кандидата и направената от него систематизация на трудовете, считам, че същите са релевантни на областта, в която е обявен конкурса.

Творческата продукция на кандидата съдържа научни, методологични и практико-приложни приноси. Могат да се открият следните в четири тематични направления.

Първо - Същност и значение на категоризацията на туристическата леглова база, като средство за определяне нивата на предлагане и качеството в хотелиерството. Основните приноси в тематичното направление - *Анализирани и систематизирани са теоретичните основи на категоризацията. Определена е ролята на категоризацията като основен инструмент за определяне нивата на предлагане и качеството във всяко настанително заведение. Изследван е моделът за категоризиране на публичните комерсиални средства за настаняване в Р. България. Доказана е ролята на утвърдените и доказали своята „жизнеспособност“ и практическа приложимост нормативи и стандарти в нормативна уредба на държавната категоризация. Задълбочено са проучени и анализирани моделите и системите за категоризиране на някои европейски и не европейски страни. Изведени са ползите от категоризацията на средствата за настаняване за хотелиерите и потребителите от гледна точка на стимулиране, „излизане от анонимност“, информираност и безопасност, качество на предлаганите услуги и обслужване, цени и ценообразуване и др.*

Второ - Хотелски мениджмънт (организация и управление на хотелите и другите средства за настаняване), с основни приноси – *Изведени са последните тенденции в развитието на туризма и хотелиерската индустрия в световен мащаб и посочени важните промени в установените методи за правене на хотелски бизнес, свързани с дългосрочни договори за управление или франчайзинг. Показани са водещите фактори, които перманентно оказват в (по-малка или по-голяма степен) влияние върху стратегиите, концепциите, организацията и управлението на съвременните хотели и хотелски комплекси. Представена е организацията, технологията, етапите и решенията свързани с откриването на хотели или други видове средства за настаняване. Разгледани са възможните организационно-управленски структури в хотела и са описани длъжностните характеристики на личния състав. Анализирани са актуални аспекти и проблеми, свързани с професионалния статут, компетентност и лидерски качества на главния мениджър. Открити са важните изисквания и характеристики към професионалния и личностен профил на главния мениджър. Изведени са всички функции на главния мениджър - лидер, отнасящи се до неговите професионални роли и изяви, в процеса на експлоатация и мениджмънт на хотелите и хотелските комплекси. Представени са начините и концепциите за управление на приходите от хотелски резервации и продажби, като стратегически въпрос за всеки хотел, и връзката с добрата (платежоспособна) клиента. Показани са успешни модели за управление на фронт офиса, хотелското домакинство и допълнителните услуги в хотела. Описани са начините и способите за успешно управление на хотелските цени и са показани факторите влияещи на ценообразуването, както и управленските методи и решения при формиране на успешни стратегии за постигане на висока рентабилност и ефективност от хотелиерската дейност.*

Трето - Ресторантьорски мениджмънт (организация и управление на ресторантьорските заведения). Тук основните приноси са – *Извършен е съвременен исторически преглед на съвременното ресторантьорство в световен и национален мащаб. Формулирана е концептуалната същност на понятието „ресторантьорски мениджмънт“. Направен е опит за научно обосноваване и „ресторантьорския мениджмънт“, в сферата на туризма и ресторантьорството. Аргументирана е връзката между храненето и процеса на обслужване в ЗХР при представяне на единен ресторантьорски продукт. Показана е необходимата материално-техническа база на ресторантьорските заведения за успешно подготовка на крайния ресторантьорски продукт. Представена е организационно-управленската структура при експлоатация и за работа на публичните комерсиални ЗХР. Дадено е точно определение на ресторантьорското обслужване, като технологичен процес при който се предлага и реализира кухненска продукция, и се предоставят възможности за приятно пребиваване и отмора в ЗХР. Изведени са основните предпоставки и са посочени методите за увеличаване на продажбите в и от съвременните заведения за хранене и развлечения. Посочени са основните технологични етапи и процедури при обслужване на гостите в търговската зала на ЗХР. Представени са формите и начините на обслужване на гостите в съвременните заведения за хранене и развлечения. Разгледани са някои от съвременните заведения за хранене и развлечения и са представени основните работни звена и техните функции, в контекста на успешното им управление. Обобщени са основните теоретични познания в областта на ресторантьорския мениджмънт, с акценти върху управлението на материалната база, организационните структури, кулинарното производство и обслужването, необходими за успешно представяне на всяко заведение за хранене и развлечения и постигане на високи финансови резултати.*

Четвърто - Национална, Независима, Доброволна, Категорийна Система (ННДКС) „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“. Основните приноси в това тематично направление се изразяват в – *За първи път с започване категоризация на средствата за настаняване по ННДКС „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ се появява реална конкуренция на държавния монопол в тази туристическа дейност, която както във всички други дейности би трябвало да доведе до повишаване качеството на предлагане, от което ще имат полза крайните потребители. За първи път е „разчупен“ моделът на категоризиране в страната, което трябва да доведе до по-добро и точно представяне на всеки хотел и хотелски продукт, на всяко ново категоризирано по ННДКС „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ настанително заведение, поради спецификата на модела, който се използва и който отчита всеки елемент, неговите параметри и стойности. За първи път формалностите по откриване на процедура по категоризация не отнема много време и ресурси на „заявителя“ (собственика, хотелиера), поради липсата на тежки, времеемки и бюрократични административни процедури по подаване на документи и водене на сложна кореспонденция между заявителя и изпълнителя - към момента - Министерството на Туризма. Всички формалности – документи (Заявление за категоризиране и др.) се попълват на място в обекта, при пристигане на експертната група. За първи път в страната се въвеждат допълнителни уточняващи символи и характеристики за материалните и нематериални изисквания и критерии, които по-пълно и точно отразят нивата на предлагане и качеството във всеки категоризиран по ННДКС „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ хотел или друг вид средство за настаняване. Жалбите, оплакванията и предложенията на потребителите се разглеждат систематично и периодично, поради липсата на тежка и сложна*

процедура и кореспонденция, а необходимите решения се вземат бързо и експедитивно. Системата е изключително гъвкава и отворена. Критериите (изискванията), елементите и техните стойности се актуализират и оптимизират периодично и се съобразяват с изискванията на пазара. Отсъстват времеемки процедури и формалности по внасяне на законодателни и други предложения до държавни и общински органи и структури, при наложителни промени продиктувани от форсмажорни обстоятелства или промени в нагласите и очакванията на гостите и туристите. Решенията за промени, допълнения или оптимизиране на отделни елементи, изисквания или техни параметри, се взимат експедитивно и след обсъждане и консултации с водещи национални и международни експерти и специалисти в областта на хотелиерството и категоризацията. Системата има доброволен характер. Хотелиерите (собственици, управляващи или владетци), могат да се присъединят към системата „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ или да я напуснат по всяко време, с кратко предизвестие, когато преценят, че необходимата им категория може да бъде достигната, или обратно, когато преценят, че вече не отговарят на нея. Това допълнително създава спокойствие и възможност за планиране на промени, въвеждане на иновации и оптимизиране на материалните и нематериални активи. За първи път в практиката в страната средствата за настаняване от всички категории са задължени да участват в система от анонимни проверки (таен клиент), целогодишно. Заведенията за хранене и развлечения от всички категории са задължени да участват в система от анонимни проверки (таен клиент), също целогодишно, Всички средства за настаняване категоризирани по системата „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ подлежат на постоянен контрол по сигнали от гости, посетители и институции. За първи път с прилагане на системата „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ на прилежащите към средствата за настаняване ЗХР, се определя една и съща категория, при условие, че отговарят на определените изисквания (нормативи), или не се определя категория, ако не отговарят или не желаят категоризация. Това изискване е част от повечето европейски класификационно-категорийни системи, но до момента не е част от националната категорийна система. За първи път с прилагане на системата „БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛСКИ СТАНДАРТ“ в средства за настаняване, изградени от няколко самостоятелни сгради с обща или отделна рецепция, или на обособени части и сектори в обща сграда, могат да се определят (дадат) различни категории, ако се констатират различни нива на предлагане и качество.

От изложеното приемам, че гл. ас. д-р Димчо Тодоров е утвърден експерт, изследовател и автор с натрупан опит. Тематичната област, в която работи е актуална и значима. Представената научна продукция е на високо равнище. Направеният анализ очертава постигнати количествени показатели от страна на кандидата, покриващи изискванията на Колеж по туризъм – Благоевград за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.9 „Туризъм“.

III. Критични бележки и препоръки

Във връзка с представените материали по процедурата могат да бъдат отбелязани и редица пропуски, по-значимите от които са: не достатъчно прецизно използване на илюстративните материали; събраната и обработена значителна по обем информация, на места е недостатъчно интерпретирана; публикации в специализирани професионални издания се посочва като научна литература.

Направените бележки нямат съществено отражение върху качествата на научната продукция на гл. ас. д-р Димчо Тодоров. Препоръката ми към него е, в бъдещата си изследователска работа, да развива тематиката за хотелския и ресторантьорски мениджмънт в условия на динамични промени, която има актуално звучене, с оглед на съвременните световни предизвикателства и проявления.

Би било от полза за кандидата, публикационната активност да е ориентирана в повече международни научни издания.

IV. Заключение

Кандидатът в конкурса напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане. Притежава професионални качества на учен-изследовател в своята област, с доказани научни и практико-приложни приноси за академичната длъжност „доцент”. *В качеството си на председател на научното жури категорично заявявам, че ще гласувам положително, гл. ас. д-р Димчо Тодоров да заеме академичната длъжност „Доцент” в област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ по професионално направление 3.9. Туризм, научна специалност Икономика и управление (Хотелски и ресторантьорски мениджмънт) по конкурс, обнародван в ДВ - бр. 29 от 27.03.2020 г.*

Дата: 10.07.2020 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Ст. Кирилов)